

Biologische mestverwerking heeft wel iets tegenstrijdigs

Het Vlaamse mengvoederbedrijf Leievoeders helpt klanten om te voldoen aan de mestverwerkingsplicht. Biologische verwerking speelt daarbij een grote rol.

Door Kees van Dooren

Van de winterse productiepiek bij mestverwerker Del'Or in Ichtegem is in maart opeens weinig meer te merken. Dan gaat het mestuitrijseizoen van start, mits de draagkracht van de grond dat toelaat en gaat veel drijfmest weer direct het land op. Niettemin staat nog een loonwerker mest te lossen. Die is afkomstig van een naburig bedrijf, zodat de trekker met drieassige mesttank binnen no-time weer terug is.

Manager Arne Leuridan is bedrijfsadviseur van het Vlaamse mengvoederbedrijf Leievoeders. Hij regelt tevens de zaken bij Del'Or, een van de vijf mestverwerkingslocaties van het mengvoerb企业. Leuridan legt uit dat het seizoenspatroon in de mestaanvoer het lastig maakt om jaarlijks de maximale capaciteit van 30.000 ton varkensmest te verwerken. Alleen de grondloze bedrijven leveren jaarrond mest bij Del'Or.

Del'Or in Ichtegem, (B) onderdeel van Leievoeders

Arne Leuridan van Leievoeders is manager van mestverwerker Del'Or, die jaarlijks 30.000 ton voornamelijk varkensmest verwerkt op de exploitatie in Ichtegem en 40.000 ton op de exploitatie in Alveringem.



FOTODS: FOTOSTUDIO/ATELIER 68

De decanter om de drijfmest te scheiden in een dikke en dunne fractie.

Leuridan heeft hiermee leren dealen. De biologische verwerker draait alweer sinds 2006 en gaat dus zijn zestiende jaar in. Aan de installatie is dat niet af te zien. De tanks, de techniek en de loods met daarin de decanter en opslag voor de dikke fractie zien er allemaal keurig uit. Ook rondom de installatie is het netjes. Bovendien is recent een haag aangeplant om een groensingel te

vormen. Het aanzicht is ook van belang.

Biologische verwerking

Bij Del'Or wordt varkensmest verwerkt tot drie producten: stapelbare fractie, effluent en slib. De stapelbare fractie wordt verkregen door mestscheiding met een decanter. De dikke fractie bevat circa 85% van het fosfaat uit de drijfmest en 15% van de stikstof. Het volume dikke fractie is 15% van het aangevoerde product. De dunne fractie wordt vervolgens biologisch bewerkt om de stikstof te verwijderen. In stap één van de biologie zetten bacteriën ammoniak om in nitraat. Via beluchting wordt daarbij extra zuurstof toegevoegd. Dan vindt denitrificatie plaats. Hierbij wordt nitraat omgezet in milieuneutraal stikstofgas en zuurstof. Dat gebeurt juist in een zuurstofarme omgeving. Het slib is bezinksel dat onder uit de tanks wordt gehaald, tussen de 5 en 10% van het aangevoerde volume. Het slib wordt weer gemengd met de drijfmest.

Het hele proces wordt gestuurd op een



Bedrijfsgegevens

5
mestverwerkingsinstallaties

120.000
ton verwerking in totaal

30.000
ton verwerking in Ichtegem (Del'Or)



De aanvoer van mest neemt af zodra het voorjaar zich aandient. Procesmatig is dat niet handig voor een verwerker.

antal paramaters. De ammonium, pH en het zuurstofgehalte zijn daarbij het belangrijkste.

Het biologische proces vraagt dus de nodige aandacht. Leuridan: "Zodra ik 's ochtends mijn computer heb gestart, kijk ik eerst hoe de mestverwerking draait. Tijdens de aanvoerpiek in de winter controleer ik driemaal daags het proces. Om het maximale rendement te halen moet je erovenop zitten. Als je dit met een zeugen-

bedrijf vergelijkt, is het net hetzelfde alsof je er een kraamafdeling bij hebt."

Biologische verwerking heeft wel iets tegenstrijdigs. Het stikstofgas dat de lucht in gaat, haalt de kunstmestindustrie er welbeschouwd weer uit. Desondanks was de productie van kunstmestvervanger door ultrafiltratie en omgekeerde osmose tot op heden niet aan de orde, legt Leuridan uit. De meerkosten daarvan konden de mestleveranciers niet dragen

Mestverwerkingsplicht

In Vlaanderen geldt een mestverwerkingsplicht voor veehouders. Afhankelijk van de bedrijfsomvang, de hoeveelheid beschikbare landbouwgrond in eigen beheer en de locatie moet een veehouder een percentage van zijn mest verwerken. Veel klanten van Leievoeders moeten zodoende ook mest verwerken. De voerleverancier kan dat dus voor hen doen en de boeren ontzorgen. Voor varkensmest is het poort- ▶

40.000

ton verwerking in Alveringem (el'Or)

100.000

ton bodemverbeteraar per jaar

100%

afzet dikke fractie naar Frankrijk



Door de dunne fractie van de mest te beluchten wordt gestimuleerd dat bacteriën ammoniak omzetten in nitraat.

'Als je dit met een zeugenbedrijf vergelijkt, is het net hetzelfde alsof je er een kraamafdeling bij hebt'



tarief € 18 per ton. Voor elke ton effluent (0,45 kilo stikstof en 0,25 kilo fosfaat) die de veehouder weer afneemt van Del'Or en plaatst op eigen grond, beurt hij € 4 euro. Het fosfaatgehalte in de aangevoerde drijfmest heeft geen invloed op het poorttarief. Leuridan: "Elke ton drijfmest moet toch het hele proces doorlopen."

Leievoeders heeft op twee plaatsen een biologische verwerking. Op nog eens twee plaatsen staat ook een biologische verwerking, maar met daaraan gekoppeld een biogasinstallatie. De vergisters worden gezamenlijk geëxploiteerd met het bedrijf

Trevi, de leverancier van de co-vergisters. Tot slot is Leievoeders aandeelhouder van Lavidor in Ieper. Hier wordt mest exportwaardig gemaakt. Dit gebeurt door dikke fractie van de varkensmest te mengen met pluimveemest. Doordat het mengsel gaat composteren ontstaat warmte en wordt een gehygiëniseerd product verkregen.

Voor de afzet van de dikke fractie betaalt Del'Or € 22 per ton, inclusief transport. Het grootste volume gaat natuurlijk naar Lavidor. Onder de streep is de marge van Xatan een halve euro per ton. De marge is momenteel erg gevoelig voor marktinvloeden.

Eenzijds verloopt de afzet van de dikke fractie goed, tegen lagere prijzen. Anderzijds is transport duur en moest Del'Or eind vorig jaar flink in de buidel tasten voor extra debietmeters op de installatie. Deze zijn sinds 1 januari verplicht en sturen online en real-time alle aan- en afvoerstromen door naar de Vlaamse overheid. ■



OP BOERDERIJ.NL

een uitgebreide fotoreportage.



De stapelbare fractie wordt exportwaardig gemaakt bij Lavidor in Ieper, waar Leievoeders mede-eigenaar van is.



Door de zwaartekracht loopt de vloeistof van de verwerkingsilo's naar de opslagtanks voor het effluent. Het slib blijft zodoende achter.